

DỰ BÁO SỐ CẦU TRONG DU LỊCH

TRẦN NGỌC NAM

Người ta thường căn cứ vào những con số thống kê của 5 năm trước để dự báo số cầu cho những năm sau

1. Phương pháp dự báo

Có nhiều phương pháp dự báo:

- Phương pháp đường thẳng số học
- Phương pháp đường cong hình học
- Phương pháp di động bình quân
- Phương pháp tỷ lệ lũy kế...

Tùy theo tính chất và đối tượng nghiên cứu, những nhà làm dự báo sẽ sử dụng những phương pháp khác nhau. Riêng trong ngành du lịch, người ta dùng phương pháp đường thẳng số học kết hợp với những biến số ảnh hưởng đến số cầu để dự báo.

a. Phương pháp đường thẳng số học

Theo phương pháp đường thẳng số học có hai cách tính:

Cách 1: - Tính số cầu tăng trong 5 năm

- Tính trị số tăng trung bình mỗi năm

- Nhu cầu năm mới = nhu cầu cuối năm cũ + trị số tăng bình quân mỗi năm

Cách 2: - Tính số cầu tăng từng năm

- Tính trị số tăng trung bình mỗi năm

- Nhu cầu năm mới = nhu cầu cuối năm cũ + trị số tăng bình quân mỗi năm

Áp dụng cách tính đường thẳng số học vào bảng thống kê của Cục thống kê du lịch VN và Malaysia

Năm	Việt Nam	Malaysia
	Số lượng khách quốc tế đến VN	Số lượng khách quốc tế đến Malaysia
1990	182.000	7.400.000
1991	225.000	6.000.000
1992	318.000	6.000.000
1993	485.000	6.100.000
1994	700.000	6.200.000
1995	1.000.000	8.000.000
1996	1.260.000	9.000.000
1997	1.564.000	9.800.000
1998	1.800.000	10.600.000
1999	1.900.000	11.800.000
2000	2.000.000	12.500.000

+ Theo số lượng thống kê VN:

- Số cầu tăng trong 5 năm (1990 đến 1995): 1.000.000 - 182.000 = 818.000

- Trị số tăng trung bình mỗi năm: $818.000 : 5 = 163.600$

Lượng khách du lịch quốc tế thực sự vào VN trong những năm gần đây, còn những năm 1990, 1991 số du khách quốc tế vào VN rất ít. Vì vậy, những nhà làm dự

báo VN lấy trị số gia tăng bình quân của khách quốc tế là 200.000 người thay vì 163.600 như cách tính trên.

- Số cầu dự báo (nếu tính theo phương pháp đường thẳng số học)

$$1996 = 1.000.000 + 200.000 = 1.200.000$$

$$1997 = 1.200.000 + 200.000 = 1.400.000$$

$$1998 = 1.400.000 + 200.000 = 1.600.000$$

$$1999 = 1.600.000 + 200.000 = 1.800.000$$

$$2000 = 1.800.000 + 200.000 = 2.000.000$$

Số khách du lịch quốc tế vào một vùng hay một nước không phải năm nào cũng tăng hay giảm đều nhau như cách tính ở trên. Trong dự báo, chỉ tính trị số gia tăng bình quân mỗi năm. Lấy số đó nhân cho tổng số năm dự báo rồi cộng với số cuối của năm cũ để biết trị số năm cuối của chuỗi dự báo. Những con số trong chuỗi dự báo tăng, giảm tùy theo những nhân tố dự tính sẽ ảnh hưởng đến nhiều hay ít của dự báo. Vì vậy, đường biểu diễn của chuỗi dự báo không phải là đường thẳng số học.

+ Xét bảng thống kê của Malaysia:

- Trị số gia tăng bình quân của Malaysia hằng năm chỉ có 120.000 người. Nhưng từ năm 1994 đến 1995 lượng du khách quốc tế đột ngột gia tăng từ 6,2 triệu lên đến 8 triệu người. Dựa vào tình hình chính trị, kinh tế, xã hội ổn định những nhà làm dự báo của Malaysia lấy hai năm cuối để tính trị số gia tăng bình quân mỗi năm của khách du lịch quốc tế là 900.000 người.

- Trị số gia tăng trong 5 năm là 4,5 triệu

- Dự báo cho năm 2000 là 12,5 triệu (8 triệu + 4,5 triệu)

b. Thử dự báo về số lượng khách quốc tế vào VN đến năm 2000

Con số dự báo của Cục thống kê du lịch VN về năm 1995 là 1 triệu người không thích hợp. Cuối tháng 4.95 số lượng du khách quốc tế vào VN đã trên 1 triệu.

Hiện nay VN đã gia nhập khối ASEAN, Mỹ bỏ cấm vận, du lịch VN chuẩn bị gia nhập Hiệp hội du lịch ASTA của Mỹ và dịp Noel, Tết tây, Tết ta sắp đến là mùa cao điểm của ngành du lịch... Tất cả những sự kiện đó cùng với những tiềm năng kinh tế, những sản phẩm du lịch VN phong phú, hấp dẫn đã trang bị cho ngành du lịch VN một "đôi nài bẫy dậm", cho phép chúng ta hy vọng trong những năm tới số lượng du khách quốc tế sẽ tập nập đến VN.

Dựa trên những sự kiện đó, dự đoán cuối năm 1995 số lượng du khách quốc tế đến VN sẽ là 1,6 triệu thay vì 1 triệu như Cục thống kê du lịch đã dự đoán.

Trị số gia tăng bình quân mỗi năm nếu lấy từ năm 1994 đến năm 1995 là 450.000 người cũng chưa phải là con số tương đối chính xác mà phải là con số 500.000 người mới nói lên được ý nghĩa của những sự kiện đã và sẽ xảy ra có ảnh hưởng thuận lợi cho ngành du lịch VN.

Theo con số này, dự báo cho năm 2000 số lượng du khách quốc tế sẽ đến VN là 4,1 triệu.

Dưới đây là bảng dự báo về số lượng khách, thời gian lưu trú, chi tiêu hằng ngày và số tiền thu vào.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Số lượng khách (triệu)	1,6	2,2	2,7	3,2	3,6	4,1
Thời gian lưu trú (ngày)	5,0	5,1	5,1	5,0	5,1	5,2
Chi tiêu mỗi ngày (USD)	70	75	80	80	85	90
Tiền thu vào (tỷ USD)	0,56	0,84	1,10	1,28	1,56	1,91

Nếu thật sự dự báo trên tương đối chính xác về số cầu thì cung sẽ là bao nhiêu? như thế nào? Đó là bài toán cần phải tìm đáp số ngay từ bây giờ ■